

د ستراتيژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

گڼه: 503

(22 - 27 ليندۍ 1404 هـ ش)

هند ته د روسيې د ولسمشر ولادېمير پوتين د سفر اهميت

دا نشریه د افغانستان او سیمې د مهمو سیاسي، امنیتي، اقتصادي او ټولنيزو پېښو د تحليل اوونيزه خپرونه ده چې د ستراتيژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز له لوري په پښتو، دري، انگليسي او عربي ژبو چمتو کېږي او خپرېږي.

په دې ګڼه کې لولئ:

- هند ته د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین د سفر اهمیت 3
- دهلي ته د پوتین سفر او د بهرني سیاست په برخه کې د هند ستراتیژیکه خپلواکي 3
- د روسیې لپاره هند ته د پوتین سفر 5
- پر افغانستان هند ته د پوتین د سفر اغېز 6
- پایله 7
- وړاندیزونه 8
- سرچیني 8

هند ته د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین د سفر اهمیت

سریزه

لکه څرنګه چې نړیوال سیاست د هېوادونو له لوري د اقتصادي بندیزونو د لګولو او پراخېدو، د انرژۍ د انرژۍ د بازار د بې ثباتۍ، د اقلیم بدلون، د ګمرکي تعرفو د لوړولو، د لویو قدرتونو نظامي جګړو او سیالیو له امله متزلزل شوی، دغه مهال د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوتین د روان کال د ډسمبر په څلورمه او پنځمه نېټه هندوستان ته سفر وکړ او ظاهره موخه یې د هند - روسیې په دروېشتمه کلنۍ سرمشریزه کې ګډون کول وه.

هند ته د پوتین دغه سفر یو تشریفياتي او ډیپلوماتیک ګام نه، بلکې د نړیوالو ستراتیژیکو تحولاتو په رڼا کې د دغو دواړو هېوادونو اوږدمهاله مشارکت بیا تعریف کولو له امله د اهمیت وړ دی. دا سفر په داسې یوه حالت کې ترسره شو چې د اوکراین جګړې نړیوال امنیتي سازمانونه متزلزل کړي، لوېدیځو هېوادونو پر روسیې پراخ اقتصادي او سیاسي بندیزونه لګولي، د اروپایي هېوادونو د انرژۍ سیاست بدل شوی او د ناټو بین المللي امنیتي - پوځي سازمان خپل رول لا پراخ کړی. له بلې خوا روسیه هڅه کوي چې د لویدیځ او اروپایي هېوادونو له مشارکت پرته اسیایي - اروپایي یا یورپشایي چوکاټ رامنځته کړي. چین په سیمه کې د اقتصادي او نظامي ځواک زیاتوالي هڅې ګړندی کړي او هند هم خپل سیمه ییز او نړیوال رول پراخوي؛ نو په سیمه کې دغو هڅو د سیمې امنیتي او سیاسي معادلو ته نوې بڼه ورکړې، هند هڅه کوي له واحد ځواکمن محور سره له بشپړ تړلتیا پرته له بېلابېلو نړیوالو قدرتونو سره متوازنې اړیکې وساتي او په ورته مهال روسیه هڅه کوي چې د لوېدیځ له د فشارونو سر بېرته په اسیا کې د ځان لپاره بدیل ستراتیژیک او اقتصادي فرصتونه ولټوی؛ دغې موخې ته په کتو یې له افغانستان د متحده ایالاتو له وتلو وروسته اسلامي امارت سره اړیکې بیاځلي تعریف کړي او د رسمیت پېژندنې مرحلې ته رسېدلی دی.

په همدې پیچلي سیمه ییز او نړیوال چاپیریال کې هند ته د پوتین سفر له امله پوښته دا رامنځته کېږي چې دغه مهال هند ته د پوتین سفر د دواړو هېوادونو لپاره څه اهمیت لري؟ د روسیې - هند پیاوړې اړیکې پر اسلامي امارت کومې اغېزې لري؟ دا مقاله د همدې اساسي پوښتنو د تحلیلي څېړنې هڅه کوي او د دې سفر سیاسي، اقتصادي او امنیتي اړخونه به په ژوره توګه وڅېړي.

ډهلي ته د پوتین سفر او د بهرني سیاست په برخه کې د هند ستراتیژیکه خپلواکي

د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوتین د تېرې پنج شنبې په ماښام د دوه ورځني دولتي سفر په موخه ډهلي ته تللي وو، دغه سفر د هند د لومړي وزیر نرېندا مودي په بلنه ترتیب شوی وه او دا د اوکراین جګړې

له پيل راهيسې هند ته د پوتين لومړی سفر گڼل کېږي، دغه سفر د دواړو هېوادونو د ستراتېژيکې ملگرتيا د ۲۵ کليزې او د دواړو هېوادونو ترمنځ د ۲۳ دوه اړخيزې سرمشريزې کې د گډون کولو په موخه ترسره کېږي.¹ له پوتين سره په دې سفر کې د دې هېواد مهم لومړپوړي چارواکي لکه د دفاع وزير اندري بېلوسوف، د ماليې وزير انتون سيلوانوف، د کرنې وزير اوکسنالوت، د اقتصادي پراختيا وزير ماکسيم ريشتيکوف، د روغتيا وزير ميخايل موراشکوف، د کورنيو چارو وزير، ولادېمير کولکولتسيف او د ترانسپورت وزير رومان نيکيتين ملگري وو.² د پوتين د هرکلي لپاره د هند لومړی وزير نريندرا مودي هوايي ډگر ته راغلی وو.³ نوموړي په خپل ټوېټر پاڼه ليکلي وو (هند ته د خپل ملگري، ولسمشر پوتين په هرکلي خوښ يم. هيله لرم چې دغه ماښام او سبا زموږ خبرې اترې گټورې وي. د هند - روسيې دوستي يوه اوږمهاله ملگرتيا ده چې زموږ خلکو ته يې ډېرې گټې رسولي دي).⁴

کله چې هند په ۱۹۴۷ز. کال له برېتانيا څخه خپلواکي ترلاسه کړه، هڅه يې کړې چې له هېڅ ستر ځواک سره په رسمي او سازماني اتحادونو کې تړل شوی نه وي، دغه هېواد د سړې جگړې په اوږدو کې د بې پلوه هېوادونو په ليکو کې ځان ځای کړ؛ خو په حقيقت کې د ۱۹۶۰ز. کالونو راهيسې شوروي ته يې نږدې کېدل پيل کړل، د سړې جگړې له پای ته رسېدو وروسته هند له متحده ايالاتو سره ستراتېژيکې او پوځي اړيکې ژورې کړې، پداسې حال کې چې له روسيې سره يې خپلې دوستانه اړيکه هم وپاللې. خو د روسيې - اوکراين جگړې پيل دا توازن ننگولی دی او د پوتين سفر څرگندوي چې د هند لومړي وزير نريندرا مودي پلان لري چې د نوي ډيلي سيالې اړيکې په متوازن ډول اداره کړي، پرته له دې چې کومه له هغوی قرباني کړي.⁵

د روسيې - اوکراين جگړې له امله چې پر اساس يې ناټو ختيځ ته مخه ډېره کړې؛ ځکه چې دوی فکر کوي چې روسيه د اروپا لپاره ستر گواښ رامنځته کوي، اروپايي اتحاديې چې پخوا په پراخه کچه پر روسي گازو تکیه کوله، په دې برخه کې يې خپل واردات کم کړي او ژمنه يې کړې چې په دې برخه کې به پر روسيې تکیه کول لمنځه يوسي؛ پر همدې اساس مسکو ختيځو بازارونو ته مخه کړې ده ترڅو په دې سيمه کې د پانگوني او ان د يو شمېر نويو حکومتونو لکه په افغانستان کې د اسلامي امارت د رسميت پېژندنې له لارې دغه زيان جبران کړي. د نورو هېوادونو ترڅنگ هند په دې برخه کې د روسيې لپاره ښه فرصت رامنځته کوي؛ ځکه چې دغه هېواد له يوې خوا په اسيا کې موقعيت لري، د انرژي اړتياوې لري، له سياسي اړخه د شانگهاي د همکاريو سازمان او برېکس ډلې د بحثونو مهم لوبغاړی گڼل کېږي. دې هېواد د دفاع او انرژي په برخه کې له روسيې سره خپل تړاو ساتلی او پياوړی کړی دی. د اوکراين د جگړې د پيل پر مهال او وروسته، نوي ډيلي د کورني تورم د کمولو او د انرژي د امنيت د خوندي کولو لپاره د روسيې پر ارزانه خامو تيلو تکیه زياته کړې، سره له دې چې له دې جگړې سره يې خپله ناراحتي څرگنده کړې او بيا بيا يې د ملگرو ملتونو منشور او د جغرافياوي حاکميت اصولو پر اساس د سوله ييز حل ياد کړی دی.⁶ له دې څخه د هند موخه داده چې له يوې خوا د روسيې - اوکراين جگړې په اړه روسيه خفه نه کړي او له بله لوري د متحده ايالاتو د خفگان لامل ونه گرځي؛ ځکه چې هند له متحده ايالاتو سره په بېلابېلو برخو کې پياوړې اړيکې لري او نه غواړي دغه

اړیکې يې له ستونزو سره مخ شي. هند په دې برخه کې خپله ستراتيژيکه خپلواکي څرگنده کړې او په دې برخه کې يې مقاومت کړی چې کوم لوري وټاکي. په دې سره يې ثابته کړې چې هند حق لري له ټولو قدرتونو سره په داسې شرايطو کې اړیکې ولري چې امنيت او ډیپلوماتیک موقف يې پياوړی او خوندي وي.

د هند نظامي اړتياوې: هند د خپل امنيتي چاپېريال په برخه کې په ځانگړې توگه د هند - پاکستان کړکيچ له امله ځان نا امنه احساسوي، په همدې موخه اړ دی ترڅو د روسیې پرمختللي وسلې ترلاسه کړي. کله چې د ۲۰۲۵ ز. کال د پاهلگام ترهگریز برید له امله په پاکستان کې د هند له لوري د سندور عملیات ترسره شوه او په دې عملیاتو کې هند د روسیې دغه مزایلونه و ازمایل او خپلو نیمگړتیاوې يې په نښه کړې؛ نو پر همدې اساس هڅه کوي له روسیې څخه پرمختللي او په عصري تکنالوژۍ سنبالي نظامي وسلې او مهمات ترلاسه کړي؛ نو روسیه چې له وړاندې د دا ډول یوه مارکېټ په لټه کې دی دې هېواد سره نښې اړیکې پالي. له بله لوري له روسیې سره د هند اړیکې د بازدارنده گۍ په برخه کې هم هند ته اهميت لري؛ د سندور عملیاتو پر مهال هند پاکستان ته یو سگنال هم ورکړی چې نه یواځې داچې پر پاکستان د پوځي ځواک کارونې توان لري بلکې په سیمه کې یو شمېر امنيتي شریکان لري چې د پاکستان پر وړاندې د هند دريځ جدي گڼي. د یادونې وړ دی چې هند له روسیې څخه جنگي الوتکې، مزایلونه، هوايي دفاع او نور مهم نظامي تجهیزات واردوي.⁷

د هند اقتصادي او سوداگريزې اړتياوې: لکه څرنګه د متحده ایالاتو ولسمشر ډونالډ ټرمپ د تعرفو جگړه پیل کړې؛ نو هند اړ دی چې خپلو صادراتو لپاره بدیل مارکېټونه پیدا کړي؛ د هند د سوداګرۍ وزیر، پیوش گوپل، ویلي چې نوي ډهلی غواړي روسیې ته خپل صادرات پراخ او متنوع ورکړي. د موټرو، برېښنايي توکو، د معلوماتو د پروسس وسایلو، ماشینونو، صنعتي پرزو او خوراکي توکو پلور زیاتول د نوي ډهلي له مهمو اهدافو څخه دي. ښاغلي گوپل زیاته کړې "روسیه د صنعتي توکو او مصرفي محصولاتو لپاره ستره تقاضا لري، چې د هندي کاروبارونو لپاره گڼ، نه کارول شوي فرصتونه برابروي"⁸. په داسې یوه مهال کې چې تازه د امریکا متحده ایالاتو له لوري پر هندي مالونو تعرفې لگول شوي، د پوتین دغه سفر د هند د سوداګرۍ متنوع کولو لپاره پراخ فرصت برابروي؛ د روسیې موخه هم داده چې له هند سره سوداګریزه راکړه ورکړه زیاته کړي؛ ان تر دې چې دغه هېوادونه غواړي د روسیې - ایران - هند او روسیې - افغانستان - هند په مثلثونو سوداګریزه راکړه ورکړه زیاته کړي، دغه اقدام د روسیې د یورېشیايي کولو سیاست او اقتصادي ادغام څخه هم سرچینه اخلي، چېرې چې دغه هېواد غواړي، یوریشیا (اروپايي-آسیایي لویه وچه) یوه گډه قاره‌ییزه فضا وگرځوي چې پکې سوله، ثبات، متقابل باور، پراختیا او هوساینه حاکمه وي.

د روسیې لپاره هند ته د پوتین سفر

هند ته د روسیې د ولشمر ولادیمیر پوتین سفر د دواړو هېوادونو تر منځ د اوږدمهاله ستراتیژیکو اړیکو په چوکاټ کې ځانگړې اهمیت لري. دغه سفر د دفاع او انرژۍ په برخو کې د همکارۍ د پراختیا او ساتلو لپاره فرصت برابرې او روسیه ته اجازه ورکوي چې په هند کې خپل بازار وساتي او د تیلو او انرژۍ صادرات تضمین کړي. په ورته وخت کې، دا سفر د BRICS او نورو څو اړخیزو فورمونو له لارې د دې هېواد ملاتړ ترلاسه کولو زمینه برابرې او د هند د ستراتیژیکې خپلواکۍ پر بنسټ د ملگرتیا اهمیت زیاتوي. د روسیې او کراین جگړې له امله په روسیه کې د کارگرو خلاوې رامنځته شوي دي؛ روسیه هڅه کوي چې دغه خلاوې د هندي کارگرو په مرسته حل کړي. د دفاعي او انرژۍ په برخه کې د همکارۍ ترڅنګ روسیې ته د هندي کارگرو استول هم د دې سفر په اجندا کې شامل وو. د روسیې د کار وزارت د وړاندوینې له مخې، تمه کېږي چې دغه هېواد تر ۲۰۳۰ز. کال پورې د ۳،۱ میلیون کارگرانو له کمښت سره مخ شي.^۹ هندي کارگران چې په نړۍ کې د تخصص له امله نوم لري کولای شي دغه خلاوې ډکې کړي؛ نو ځکه روسیه غواړي د خپل د کار بازار دروازه د هند لپاره پرانېزي او هڅه کوي د کارگرانو دودیزه او سنتي عرضه چې د مرکزي اسیا له لوري دغه هېواد ته ترسره کېده او ډیری یې غیرتخصصي وه، هند ته بدله کړي. دغه ډول کډوالی نه یواځې دا چې د کډوالو پر ژوند مستقیمه مثبت اغېزه کوي، بلکې د هند - روسیې اړیکې هم پیاوړې کوي.

دغه سفر څرگندوي چې د چین - پاکستان ستراتیژیک محور په اړه د هند اندېښنې د روسیې له لوري جدي نیول کېږي، دغه سفر نه یواځې د لویدیځو فشارونو او د هغوی د اغېزو لپاره اهمیت لري، بلکې د روسیې د ټکنالوژۍ او دفاعي تولیداتو لپاره د دوامدارو همکاریو فرصت پیاوړی کوي او هند د یوه خپلواک مارکېټ په توګه دغه هېواد ته تشبیه کوي، سربېره پر دې په ملي کچه هند ته د پوتین سفر هم د اهمیت وړ دی او د خپل دریځ د پیاوړتیا او خپلو خلکو ته د روسیې او هند د اړیکو پیاوړتیا د هغو منفي تبلیغاتو پر وړاندې سپر په توګه کاروي چې لویدیځ هېوادونه یې د روسیې په اړه منفي تبلیغات کوي.

همدارنګه د دې سفر پراساس سیمه ییزو بازارونو ته اوږدمهاله لاسرسی ولري او په اسیا کې خپل اقتصادي او سیاسي نفوذ پیاوړی کړي؛ دغه سفر نه یواځې د دوه اړخیزو اړیکو پیاوړتیا بلکې د نړیوال سیاست او اقتصادي ډګر په ستراتیژیکو محورونو کې د روسیې نفوذ پراخوي.

پر افغانستان هند ته د پوتین د سفر اغېز

دا چې اوسمهال د افغانستان اسلامي امارت د روسیې له لوري په رسمیت پېژندل شوی او دغه هېواد په سیمه ییز او نړیوال سټېج کې پراخ باور لري له بلې خوا هند هم د تاریخ په اوږدو کې د روسیې له زاویې افغانستان ته کتلي؛ نو دغه سفر د افغانستان لپاره له سیاسي او اقتصادي اړخه د اهمیت وړ دی. د سیاسي نقطې له نظره روسیه په سیمه د هند یو ستراتیژیک او باوري ملګری هېواد دی؛ کله چې نوموړي له انډیا ټوډي سره د افغانستان په اړه وویل (اسلامي امارت په افغانستان بشپړ کنټرول لري او رهبران یې توانېدلي

چې د ترهگری او مخدره توکو په برخه کې د مبارزې په برخه کې بریالي شوي دي او دا یو حقیقت دی چې باید ومنل شي).¹⁰ په هند کې د پوتین له لوري له یوې داسې رسنۍ سره چې نه یواځې په هند بلکې په نورو هېوادونو کې لیدونکی او اورېدونکی لري د نړۍ د یوه رهبر له لوري د اسلامي امارت د پیاوړتیا غږ پورته کول؛ نه یواځې په هند کې د اسلامي امارت په محبوبیت بلکې په سیمه ییزه او نړیواله کچه د اسلامي امارت باور پیاوړی کوي او د هند ترڅنگ نور هېوادونو هڅوي چې له افغانستان سره خپل تعاملات پراخ او په رسمیت یې وپېژني. که په دې برخه کې د پاکستان فکتور ته هم اشاره وشي بده به نه وي؛ ځکه چې دغه هېواد په اوسنیو شرایطو کې د افغانستان په اړه پراخ منفي تبلیغات کوي؛ نو دا چې روسیه په سیمه او نړۍ کې ډیری باوري شریکان او ملاتړي هېوادونه لري؛ نو د اسلامي امارت په اړه د دې هېواد د ولسمشر مثبتې ویناوې د افغانستان په اړه د پاکستان منفي څرگندونې نفې کوي او هېوادونه د پاکستان په نسبت د روسیې دریځ ته لومړیتوب ورکوي.

له اقتصادي اړخه که د هند او روسیې اړیکې څومره پراخېږي؛ نو پر افغانستان مثبتې اغېزې کوي. که روسیه او هند د مرکزي اسیا او چاپهار بندر له لارې سوداگریزه راکړه ورکړه کوي؛ نو د افغانستان له خاورې به گټه اخلي؛ نو افغانستان به د ترانزېټ په برخه پراخو گټو ترلاسه کولو سر بېره ان په امنیتي او سیاسي برخو کې د دې هېوادونو ملاتړ ترلاسه کړي؛ ځکه چې له امنیت او سیاسي ثبات پرته نور هېوادونه نه شي کولای چې د افغانستان خاوره وکاروي؛ نو لېږي نه دی چې ان په امنیتي او سیاسي برخه کې دغه دوه هېوادونه د افغانستان اسلامي امارت ملاتړ وکړي.

پایله

هند ته د پوتین سفر د نړیوالو ستراتیژیکو بدلونونو په حساس پړاو کې ترسره شو، چې په کې د اوکراین جگړې، د لوېدیځو بندیزونو، د انرژۍ د نړیوال بازار بدلونونو، د ناټو پراختیا، او د یوریشیا نوې سیاسي معادلې شاملې دي. دغه سفر د هند او روسیې ترمنځ د اوږدمهاله ستراتیژیکو اړیکو د بیا ټینګښت لپاره مهم فرصت رامنځته کړ او څرګنده یې کړه چې دواړه هېوادونه د فشارونو او کړکېچونو په منځ کې د خپلواکو، متوازنو او دوه اړخیزو همکاریو د پاللو او پیاوړتیا اراده لري. هند د خپلې ستراتیژیکې خپلواکۍ په ټینګښت سره وکړای شول چې هم له متحده ایالاتو سره اړیکې خرابې نه کړي او هم له روسیې سره خپلې تاریخي اړیکې وساتي. له بل اړخه، روسیه چې د لوېدیځ هېوادونو په ځانګړې توګه د امریکا متحده ایالاتو له پراخو بندیزونو سره مخ ده، د اسیا په ځانګړې توګه د هند په مارکېټونو او سیاسي ملاتړ نوې تکیه کوي. دفاعي، اقتصادي، انرژیکي او کاري ځواک په څلورو برخو کې هند د روسیې لپاره مهم شریک ثابتېږي. دغه سفر د دې څرګندونه کوي چې روسیه غواړي په اسیا کې یو نوی ستراتیژیک محور جوړ کړي او هند په دغه محور کې د مرکزي لوبغاړي حیثیت ولري. د افغانستان له اړخه هم د پوتین دا سفر مثبت بعد لري؛ ځکه چې روسیې د اسلامي امارت په اړه مثبت دریځ څرګند کړی او هند د روسیې له لیدلوري د افغانستان پر اهمیت پوهېږي.

د روسیې - هند د اقتصادي دهلیزونو پراختیا، د چابهار او مرکزي اسيا له لارې زیاتېدونکې سوداګرې، د افغانستان لپاره د ترانزیت، سیاسي ثبات او سیمه ییز باور په برخه کې فرصتونه زیاتوي.

وړاندیزونه

د دې تحلیل په وروستی برخه کې لاندې وړاندیزونه کوم.

۱- د افغانستان اسلامي امارت ته سپارښتنه کېږي چې د روسیې له مثبت دریځ څخه د نړیوال مشروعیت د پیاوړتیا لپاره استفاده وکړي او په ورته وخت کې له هند سره د اړیکو پراختیا لپاره د اقتصادي او ترانزیتي همکاریو اجندا فعاله کړي، خو د چابهار، مرکزي اسيا او یوریشیا دهلیزونو په اقتصادي بهیر کې برخه واخلي.

۲- هند، روسیه او افغانستان د ترانزیتي او اقتصادي پروژو لپاره ګډ امنیتي میکانیزمونه رامنځته کړي، ځکه چې سیمه ییزې اقتصادي پروژې یوازې د دوامدار امنیت او سیاسي ثبات په شتون کې بریالی کېدای شي.

۳- د افغانستان اسلامي امارت د د ترهګرۍ سره د مبارزې په برخه کې له خپلو سیمه ییزو شریکانو په ځانګړې توګه له روسیې او هند سره امنیتي همکاریو زیاته کړي؛ ترڅو د دې هېوادونو د باور د زیاتېدو پر اساس د سیمې او نړۍ را جلب او هم به د پاکستان د منفي تبلیغاتو او فعالیتونو پر وړاندې بازدارنده ګي هم ترلاسه کړي.

سرچینې

¹ India Today, available [at](#):

² Ibid.

³ The New York times, available [at](#):

⁴ Narendra Modi, tweeter, available [at](#):

⁵ Putin visits India amid Ukraine peace push: What's on the agenda? Aljazeera, available [at](#):

⁶ Dr. Maheep, Putin's visit to Delhi opens a new chapter of collaborations, European times, available [at](#):

⁷ Dr. Maheep, Ibid.

⁸ ABC News, What does Vladimir Putin want from his state visit to India and his meeting with Narendra Modi? Available at: What does Vladimir Putin want from his state visit to India and his meeting with Narendra Modi? - ABC News

⁹ Aljazeera, Ibid.

¹⁰ طلوع نیوز، پوتین: امارت اسلامی کنترول اوضاع افغانستان را در دست دارد، دسترسى انلین: پوتین: امارت اسلامی کنترول اوضاع افغانستان را در دست دارد | طلوع نیوز

د ستراتيژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز نادولتي، غير انتفاعي او خپلواک ارگان دی، چې په ۱۳۸۸ لمريز کال کې په کابل کې جوړ شوی. دغه مرکز د خپلو بې پرې او کره څېړنو له لارې، په افغانستان او سيمه کې د پاليسيو د ارزونې او بډاينې لپاره فعاليت کوي.

اړيکه:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

+93780618000

شمېره: +93780618000

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org